

Ежко Бързобъжко

Три дни и три нощи кума Лиса не лежа във леглото си, а писа — и когато свърши свойто тежко, ситно писане повика Ежко, който беше за дърва въ гората, и му даде торбичка със писмата, поглади го по гърба бодливи и му рече със думи милостиви:

— Слушай, свате, много ми е скука да живя като дива тука, затова отдавна съм решила и програма вече наредила: утре, пред великденските пости, да ми дойдат сродници и гости на модерни танци и забава, съсъ вечеря — Богъ каквото дава.

Моля ти се, тръгвай още днеска, дори, може да не спишъ нощеска, та обходи храсти и падини и намъри моитъ роднини, де когото стигнешъ и застанешъ за празника ти да го поканишъ, който може нека дойде със булка, който свири, да вземе цигулка. —

И зарадвавъ отъ честта голъма, става Ежко и пжтя поема работата по-бързо да свърши, на Лисана хатъръ да не скърши, и потъна въ горските пжтеки за да стигне рано, и на всеки поканата да даде на време и веднага отговоръ да вземе.

Тъй вървеше день и нощ, додето мина пролътъ и настана лѣто, и записанъ въ грижа, не усѣти какъ довтаса есенъ със дъждоветъ — оставахъ още три поляни та и кумчо Вълчо да покани, но докато стигна тамо, цѣла бѣ земята вече побѣлѣла!

Борисъ Маковски

ПО СВѢТА

Произходътъ на кафето

Сигурно вие пиете кафе, макаръ и не много. Нѣкои отъ васъ обичатъ какао, но кафето е повече разпространено. Ако пиете кафе, пиете го със много млѣко. Тогава то не вреди.

Има една стара легенда, въ която се разправя, че кафето е открито отъ една коза. Прародината на кафето е била Абисиния, която страна се намира въ Африка. Но нѣкои твърдятъ, че прародината на кафето е Арабия.

Тамъ живѣлъ единъ беденъ дервишъ. Той ималъ само една малка колиба и нѣколко кози. Една вечеръ козитъ му се върнали отъ паша извънредно живи и весели. Дервишътъ веднага забелязалъ тази особена промѣна у тѣхъ.

За да разбере причината на това тѣхно чудно разположение, дервишътъ отишълъ на другия день следъ тѣхъ на пашата. Той забелязалъ, че козитъ гризятъ цвѣтоветъ и листата на единъ храстъ, следъ което дѣвчене започвали да скачатъ. Тогава дервишътъ решилъ да изпита действие то на това растение върху себе си и изялъ нѣколко зърна отъ плодоветъ на това дърво. Веднага той почувствувалъ особено весело разположение. Започналъ да говори повече, отколкото обикновено. Това забелязали и другитъ дервиши, когато тръгналъ заедно съ тѣхъ да се молятъ. Дервишътъ имъ разправилъ му своето наблюдение и другаритъ му решили да опитатъ този чудноватъ плодъ. Тѣ нарекли това растение „Кахвакъ“. По-късно кафейното дърво било култивирано, докато най-после получило тази миризма и красо-

та. И полска-лека употреблението му се разпространило по цѣлия свѣтъ.

Тази случка станала преди повече отъ хиляда години. Кафето било пренесено за първи пжтъ въ Арабия въ 1450 година отъ мюфтията на Адень — Кемалъ Единъ. Въ Европа кафето е пренесено едва въ 1690 г. Следъ това отъ Европа бива пренесено въ Америка.

Страната, която произвежда най-много кафе, е Бразилия. Пристанището Сантосъ приема най-много кафе, отъ кждето се прѣска по всички краища на земята.

Плуващо село

Селото „Флакинъ Виледжъ“, въ Канада, има църква, училище и единадесетъ кжци, построени на единъ плуващъ салъ. Жителитъ на това село сж чиновници, които извършватъ надзора на брѣговетъ и трѣбва до обикалятъ отъ време на време цѣлия край. Така тѣ по-лесно изпълняватъ своята длъжностъ, безъ да се отдѣлятъ отъ своитъ домове.

Младата маймуна Фредъ, която е собственост на една американка, била научена да свири доста добре на китара. Казватъ, че тя не удряла жигитъ произволно, а проявявала разбиране и имала наистина чувство къмъ мелодиитъ.

Нѣкой си Вилиамъ, отъ Бристолъ, направилъ единъ малкъ презокеански параходъ съ помощта на ножче за бръснение. Той употребилъ нѣколко месеци работа и сега този параходъ е изложенъ предъ публиката.

Добре е да знаемъ

* Птицата звѣнаръ живѣе въ южна Америка. Тя е голъма колкото нашия гълъбъ. Гласътъ ѝ прилича на звѣнтеніе и се чува на далечина петъ километра.

* Най-високата пощенска станция се намира въ Тибетъ, въ мѣстността Фари, по севернитъ склонове на Хималайската планина, на височина 5000 м.

* Въ Магокъ, близо до голѣмата индийска рѣка Правади, въ Азия, се намира най-богатата рудница за скъпоценни камъни въ свѣта. Тя не заема по пространство повече отъ единъ кв. километъръ.

Въ нея се намиратъ най-много червени рубини. За една година сж изсѣчени до 200 000 карата отъ този камъкъ.

* Сжествува една чудна птица. Тя прилича и на лебедъ и на пѣтелъ. Особено, когато плува по водата, не може да се различи, коя отъ дветъ птици повече наподобява.

ЗАДАЧА

отъ бай Станю Познавача

— Е, каква излѣзе тя? — посрещна ни бай Станю днесъ. — Само единъ-двама пжтековци разбрали моята задача отъ миналия брой, а? Че бива ли така? Това показва, момчета, че вие не се занимавате достатъчно съ вашитъ предмети — това разбрахъ азъ.

— Не е вѣрно, бай Станю! — протестира Татунчо. — Ние се занимаваме, но...

— Е, какво „но“? Занимавате се, ама отъ дъждъ на вѣтъръ. Повече гледате разходки, развлѣчения, кино, мажъ... То, разбира се, има време за всичко. Но — ще кажа и азъ — повечко трѣбва да четете. Тази задача бѣше много лесна. Вземи линийката, опитай се да начертаешъ такъвъ тригълникъ и ще видишъ, че това е невъзможно и ще разберешъ, че бай ти Станю си е направилъ една шега, за да провѣри до кжде стигатъ познанията ви...

— Вѣрно е, бай Станю, че повечето пжтековци, види се, не сж се потрудили да взематъ линийката и да опитатъ. Тѣ сж взели само цифритъ и сж се опитали да работятъ само съ тѣхъ, наизустъ...

— Да, а нѣкои дори навлѣзли чакъ въ алгебрата и правили уравнения, вадили корени... Като видѣхъ писмата имъ съ коренитъ, та чакъ започнахъ да куцамъ.

— Защо пъкъ да куцашъ, бай Станю? попитахъ азъ. — Какво общо има?

— Започнахъ да куцамъ, защото ме заболѣха жбитъ. Нали знаете поговорката: боли го жбъ, та куца. А пъкъ ме заболѣха жбитъ, защото видѣхъ тѣзи пжтековци, че вадили корени — а и азъ имамъ въ устата си едни корени за вадене, които веднага ме заболѣха... истина ви казвамъ!

Бай Станю започна да се смѣе, а следъ него и ние съ Татунча.

— Слава Богу, единъ съседъ ми даде нѣщо да си плакна устата и тогава можахъ да се успокоя и да си напиша съчинението.

— Какво съчинение пишешъ, бай Станю? — попитахъ азъ.

— Ами азъ презъ день, презъ два си понаписвамъ по нѣщо за моя дневникъ...

— Какъвъ дневникъ?

— Ей тѣй, като седя нѣкой пжтъ безъ работа, взема, че напиша кжде съмъ ходилъ презъ деня, какво съмъ видѣлъ — и го внасямъ въ дневника си. Това е моето редовно съчинение. Упразнявамъ се въ правописъ и стилъ, да не забравямъ. Препорѣчвамъ това сръдство и вамъ.

— Че ти никога досега не си ни казалъ, че пишешъ дневникъ, бай Станю.

— Е, защото не е кой знае колко важно. Но ако искате, мога да ви покажа завчерашното напимѣръ...

Бай Станю посегна къмъ една папка на масата, извади отъ тамъ единъ листъ и ни го подаде.

Наведохме глави съ Татунча и прочетохме следното,

Вести

Обиколка на малкъ цигуларъ въ чужбина

Васко Абаджиевъ, младъ виолинъ виртуозъ, едва 7 годишенъ, който пожена голъми успѣхи съ своитъ концерти въ България, е поканенъ да даде концерти и въ нѣкои градове въ чужбина.

Бѣгство на малолѣтенъ престѣпникъ

Отъ „Дома на човѣцината“, гдето сж затворени и се възпитаватъ малки престѣпници, избѣгаль 16-годишния престѣпникъ Йорданъ Алевъ, отъ с. Студена, Радомирско. Управата е наредила за задържането и връщането му въ този домъ

Абонирането на Пжтека става направо въ редакцията — Априловъ 16а София, чрезъ Вестникъ на Желанията — ул. Лега, 33, Меркури Базаръ и чрезъ Ив. Коюможиевъ — Царъ Освободителъ 8 — София.

Дневника ми за 12 ноемврий

Днесъ се прибрахъ рано, защото бѣхъ... Много тичахъ презъ деня насамъ-натамъ. Много работа ми се отвори, затуй решихъ, че е... да си почина. Какво да правяшъ! Ненадейно моятъ пръвъ братовчедъ вчера... и ми съдаде много грижи. Безъ да полозира той, явилъ ми се единъ... Домашнитъ му се безпокоили и го... да обърне внимание на тази работа, но той послушалъ своя... който го увѣрявалъ, че нѣма нищо. Това е било отъ страна на моя братовчедъ, разбира се, истинско... И ето какви сж последицитъ.

Човѣкъ трѣбва да влага повече... въ подобни случаи... хора постжпватъ така лекомислено.

Вървѣхъ бавно изъ... Въ главата ми имаше сякашъ... Гледамъ, напреде ми върви съседътъ бай... Устата му станали на... Той носи въ ржце, изглежда, сирене съ...

По едно време като излѣзе една буря, — ще речешъ... Не можахъ да кажа на съседа...

Прибрахъ се въ кжци. Гледамъ булка Станювица напълнила коритото, па като се затъркала съ... мие си главата. Ама се разфучала като... Слава Богу, азъ имамъ на краката си... та не ме забеляза.

У дома е тѣй приятно! Нѣма ония... на улицата. И какъ е свѣтло! Слава Богу, че свѣтлината ни не иде отъ... а отъ Панчерево. Извадихъ кутиката, която бѣхъ купилъ, и излядохъ единъ... Сетне, понеже бѣхъ изморенъ, легнахъ си, взехъ библията и прочетохъ малко отъ пророкъ... Скоро обаче решихъ, че ще бжде най... да спя. Пиеше ми се чай, но отложихъ за утре: купихъ тази вечеръ една кутичка истински чай отъ... а не само...

И наистина, оставихъ книгата настрана, нарочно... и скоро заспахъ. По едно време чувамъ нѣщо:... — на пода. Стреснахъ се, погледнахъ: книгата ми паднала.

— Харно, бай Станю, — извикахъ азъ, — но тукъ, въ твоето съчинение, има много празни мѣста!

— Ами азъ затуй въ го давамъ, за да ми го поправите, като попълните празнитъ мѣста! — каза бай Станю.

— Че какъ ще ги попълнимъ, като не знаемъ какво си искалъ да кажешъ?

— Азъ искамъ да попълните празнитъ мѣста съ такива думи, въ всѣка отъ които да има слога: „ум“.

— А, така ли? — каза Татунчо и се загледа отново въ листа.

— Да, така. Съобщете го това и на всички пжтековци. Разбрахъ ви, че по геометрия сте ми май слабици, ха сега да ви вида въ езика какъ сте! Пакъ дайте на пжтековцитъ нѣкоя книжка! Разбрахте ли какво искамъ? Искамъ съ „ум“ и съ умъ! Задачата ми този пжтъ е много лесна, ама какво да ви правя! Не обичате твърде да си поблѣскате ума.

— Ще се стараемъ, бай Станю — извикахъ съ Татунча.

— Хайде сега да сте ми живички! — каза бай Станю и се сбогувахъ...